

[Poul Hansen (Grenå).]

såfremt undervisningen ikke er som ventet. En fremtrædende pædagog skal engang have sagt til en ung lærer — jeg citerer igen —: „Deres fornemste og sværeste opgave som lærer er at holde bæsterne vågne.“ Det ville ingen lærer kunne aften efter aften, såfremt timerne havde karakter af propagandamøder. Frafaldet ville blive enormt, og kommer deltagerantallet under de lovbestemte 10 pr. aften, mister holdet sit tilskud og læreren sin betaling. Det er efter min mening en ganske fortrinlig regulator på tingene. Det skulle være en ren selvfølge i et demokratisk land, at forskellige skoler kan virke side om side ud fra hver sit livssyn og med samfundets støtte, så alle kan være med. Betingelsen må være, at der gives en i øvrigt objektiv undervisning, og at ordet er frit for enhver mening. Det må gælde alle emner fra økonomi og politik til kunst, litteratur, religion o. s. v. Ængstelig og blegstog neutralitet vil virke kedssommeligt og lammende på enhver levende tanke. Vi må tværtimod være dybt interesseret i, at der foregår en åndelig brydning i landet, og at den engagerer så mange som muligt af landets borgere.

Efter manges mening oplever vi netop i disse år en tiltagende apati eller ligegyldighed over for alle former for åndsliv fra religion til politik. Dette kan skyldes en mosaik af mange forskellige årsager, men navnlig måske, at vi engagerer os stærkere og stærkere som effektive producenter og som effektive forbrugere, så livsvigtige åndelige interesser skubbes i baggrunden, medens fritiden må bruges til afslapning. De store fremskridt i produktion og levestandard, som sker i denne tid, ønsker vel ingen at antaste, men vi skal efter min mening passe på, at den store materielle fremgang ikke fører til en katastrofal slagside i vor tilværelse.

Under sådanne forhold er ethvert ordentligt oplysningsarbejde, der tjener både den åndelige og den politiske interesse og kvaliteten i landet, af stor samfundsmæssig og almenmenneskelig værdi. Over for dette kan brugen af nogle få millioner af skatteydernes penge ikke spille den rolle, og det må vel berolige de ængstelige med hensyn til politisk propaganda, at omkring halvdelen af pengene går til den mere neutrale

kommunale aftenskole, så at der også her er frit valg.

Man bør måske føje til, at også den med rette fuldt anerkendte folkehøjskole arbejder ud fra et livssyn. Engang blev dette også bebrejdet den, men den ville ikke have kunnet gøre sin gerning, såfremt den ikke havde haft sin mening om tingene.

Under alle omstændigheder er antipatien eller ligegyldigheden en langt, langt større fare i et demokratisk kultursamfund end den politiske propaganda. Her er absolut ingen grund til strid. I de fleste tilfælde kan spørgsmålet om en bestemt politisk opfattelse i det hele taget vanskeligt komme ind i billedet i den almindelige undervisning i aftenskolen. Må jeg nævne studiekredse om hjem og skole med materiale udarbejdet af en fremtrædende pædagog, om markedsplanerne med materiale udsendt af samtlige store erhvervsorganisationer eller om samarbejdsudvalg, hvor en del materiale stammer fra handelsministeriets produktivitetsudvalg, Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund. Eller må jeg nævne arbejdsret, hvor det simpelt hen drejer sig om at forklare retsforholdet mellem arbejdsmarkedets parter. Mon nogen kan være i tvivl om, at oplysningsarbejde som her anført bidrager til at fundamentere sandfærdig indsigt i de nævnte meget vigtige emner?

Et andet kritiseret forhold i aftenskolen er, som allerede nævnt, de såkaldte hobbyfag, som unægtelig også har fået forøget tilslutning i de senere år. Man anfører navnlig det urimelige i, at man kan flette peddigrør og klippe kludeklip for det offentliges penge. I loven om ungdomsundervisning af 1954 siges der, at der bl. a. kan undervises i manuelle fag som sløjd, husflid og håndgerning. De famøse peddigrør må imidlertid falde uden for rammerne som selvstændigt undervisningsfag, fordi det kan læres på en time eller mindre, og loven kræver, at der time for time skal gives en egentlig undervisning, og det vil sige en fremadskridende, veltilrettelagt undervisning. Det forekommer mig ganske klart, at en undervisning, der ikke opfylder dette meget væsentlige krav, kvalitetskrav kan man vel sige, bør kunne fratages de offentlige tilskud.